

nové judikatury, která se v mezidobí objevila například v oblasti shromažďovacího či volebního práva.

Ambicí autora určitě nebylo stát se „pečetí pro rok“ a napsat knihu, která vystihne všechny nuance politických práv a jednou pro vždy dá odpovědi na všechny otázky. Naopak se domnívám, že kniha

podpoří vznik dalších publikací o politických právech, neboť Pavel Molek dalším autorům poskytl užitečný rešeršní servis. Ukazuje se, že druhá publikace ze série o lidských právech je na stejně vysoké úrovni jako ta první. Po svém dokončení tak bude Molkova série představovat „základní tábor“, z něhož povedou četné výpravy s akademickými i praktickými cíli.

MOREWITZ, S. J.: Stalking and Violence, New Patterns of Trauma and Obsession

New York: Kluwer Academic Publishers, 1. vydání, 2004, 150 stran.

Ivana Jarošová*

Ačkoliv lze tuto publikaci zařadit k těm pozdějšího data, představuje jednu ze stěžejních prací zabývajících se nebezpečným pronásledováním, a to nejen tím, že jejím autorem je uznávaný sociolog a psycholog Stephen Morewitz, který se touto oblastí podrobně zabýval i v dalších svých pracích, ale také proto, že publikace, která je z velké části založena na studiích a analýzách, mapuje vývoj nebezpečného pronásledování. Morewitz se v ní snaží zachytit roli vztahů, ve kterých se strany dříve nacházely. Ukazuje, že s odlišnou rolí přichází odlišný cíl pronásledovatele. Zabývá se dětmi a dospělými jako oběťmi cyberstalkingu. Charakterizuje také oběti a pachatele nebezpečného pronásledování a jaký má stalking dopad na jejich život. Neopominutelnou část pak tvoří jak možnosti mimoprávního postihu nebezpečného pronásledování, ale i antistalkingové zákony a možnosti obětí u soudu, včetně policejního zásahu.

Dr. Stephen J. Morewitz v současné době působí na katedře sociologie na Státní univerzitě v San José, kromě jiného zastával i funkci vyučujícího na Kalifornské státní univerzitě v East Bay. Je autorem více než 100 publikací, přičemž mnohé z nich byly oceněny. Mezi všemi musíme jmenovat jeho poslední počin Příručka forenzní sociologie a psychologie (*Handbook of Forensic Sociology and Psychology*, New York: Springer, 2013, na které spolupracoval s Markem L. Goldsteinem, Ph.D.). Za zmiňovanou publikaci získal the San Jose State University Annual Author Awards v roce 2013. Mezi oceněnými

publikacemi se také nachází kniha Nebezpečné pronásledování a násilí (*Stalking and Violence*, New York: Kluwer/Plenum, 2004) a Domácí násilí a zdraví matky a dítěte (*Domestic Violence and Maternal and Child Health*, New York: Springer, 2004). Nejen že se v současnosti věnuje zejména sociologii, ale v minulosti se pohyboval hojně i v medicínské oblasti. Z tohoto důvodu jsou jeho výzkumy a závěry podloženy zdravotními nálezy, které získal za doby svého působení např. v Michael Reese Hospital. Problematikou násilného chování se zabývá také z titulu prezidenta medicínsko-právní konzultační společnosti Stephen J. Morewitz, Ph.D., která spojuje Buffalo Grove v Illinois a San Francisco a Tarazana v Kalifornii, která byla založena v roce 1988. Je rovněž předsedou Crime and Delinquency Division of the Society for the Study of Social Problems.

Kniha je rozdělena do osmi kapitol, přičemž tvoří dva tematické rámce. První se zaměřuje více na otázky psychologické, kdežto druhý se zabývá především právní stránkou věci.

První kapitola se zaměřuje na otázky spojené se stalkingem, který následuje po nějaké formě partnerského vztahu. Tím se má na mysli, jak partnerství, manželství, randění, ale i neopětované vztahy a vztahy homosexuální. V kapitole se mimo jiné dozvídáme o roli rodin, ve kterých se vyskytovalo násilí a proč bývalý partner/manžel častěji sahá při pronásledování k násilí.

Druhá kapitola popisuje roli technologií při nebezpečném pronásledování. Upozorňuje na to, že s novými technologiemi se zvyšují možnosti kontaktování obětí pronásledovatelem, a že je tento přístup

* Mgr. Ivana Jarošová, doktorandka na Katedře trestního práva, Právnícká fakulta Masarykovy univerzity, Brno.

stále častější a je nutné se s ním vypořádat na právní úrovni. Modifikace zákonů a přístupu soudů k tomuto fenoménu se jeví jako nezbytná.

Dalo by se říci, že třetí kapitola tvoří jádro práce, pojednává totiž o vlivu různých faktorů na to, zda spolu s pronásledováním bude stalker páchat i násilí vůči oběti. Jako rozhodující faktory jsou tu pak vymezeny věk, sociální postavení, pohlaví, četnost partnerů, zdravotní stav a psychická kondice pronásledovatele. Mimo jiné se zde Morewitz zmiňuje o roli stereotypů ve společnosti, které mají vliv jak na stalkera, tak na oběť (muž má být agresivní, aby dosáhl svého cíle a žena těžce dostupná). Následující kapitola svědčí o tom, že nebezpečné pronásledování není jen tak ledajaký trestný čin. Následky, které způsobuje, mohou být vážné, mimo jiné stres, trauma, nedůvěra v justici a policii vyvolává zdravotní problémy, úzkost, depresi a posttraumatickou stresovou poruchu. V případě, že tyto zdravotní komplikace vypuknou, je nutná návštěva lékaře.

Morewitz v právní části popisuje, jakým způsobem se zákonodárce vypořádal s otázkou nebezpečného pronásledování v USA. Vzhledem k narůstajícímu veřejnému tlaku, byl nucen přijmout antistalkingovou právní úpravu. Nejdříve došlo k přijetí antistalkingového zákona, který měl pomáhat s řešením této otázky na místní a státní úrovni, aby však došlo k posílení jeho účinnosti a jeho vynucování, byl přijat zákon na federální úrovni. Dále docházelo k přijetí jednotlivých zákonů jako National Violence Against Women Act, který byl přijat, aby řešil situace spojené s násilím proti ženám. Autor se v této části také

zmiňuje, že zásahy policií byly ovlivněny stereotypy ve společnosti, protože více zasahovali v případech, kdy byla obětí žena.

Sám Morewitz si ve své knize klade hned několik otázek, mezi kterými stojí za zmínku hlavně: Jaký je výskyt stalkingu v různých vztazích? Kdo se může stát potenciální obětí stalkingu? Je možné vyprofilovat nebezpečné pronásledovatele? Do jaké míry je sociální postavení spojeno se stalkingem? Který faktor ovlivňuje, zda bude mít intenzita pronásledování stoupající či klesající úroveň v různých vztazích? Osobně si myslím, že tato publikace na položené otázky odpovídá do určité míry. Dalo by se říci, že pokládá velmi slušný základ pro další zkoumání nebezpečného pronásledování. Sám Morewitz ve své knize říká: „stalkingu teprve začínáme rozumět“. Ale abychom mu porozuměli úplně, potřebujeme více takovýchto publikací, které se tímto fenoménem zabývají, a na kterých můžeme mapovat vývoj a posun, který se dostavuje ruku v ruce se získáváním většího množství informací. Analýzy a výzkumy tento požadavek plní.

Ačkoli je tato publikace již staršího data, patří mezi prameny, které by rozhodně neměly chybět v žádné práci zabývající se nebezpečným pronásledováním. Poskytuje celkový náhled na problematiku stalkingu, a vzhledem k precizně provedeným analýzám, lze pozorovat nárůst počtu případů nebezpečného pronásledování. Informace takto získané jsou stále aktuální a přináší tak jiný vhled do problematiky. Kniha bohužel stále není přeložena do českého jazyka, což její přístupnost do značné míry ztěžuje.

BALKIN, Jack M.: Living originalism

London, Cambridge, 2011, 474 s. ISBN 978-0-674-06178-1.

Michal Malaník*

„Fidelity to original meaning and the idea of living Constitution that adapts to changing times and conditions are not rival theories of constitutional interpretation; they are actually compatible positions.”¹

* Mgr. Michal Malaník, doktorand na Katedře právní teorie, Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Brno.

¹ BALKIN, Jack M. Living Originalism. The Belknap Press of Harvard University Press. London, England. 2011. ISBN 978-0-674-06178-1. str. 277.

Významný americký akademik, profesor ústavního práva na Yaleově univerzitě, Jack M. Balkin, přišel v roce 2011 s tímto odvážným výrokem, který se dá označit za hlavní myšlenku jeho knihy, jež by v překladu mohla znít „Živoucí originalismus“.

Celá kniha se nese v duchu obhajování jeho nové teorie, možná spíše nového pohledu na různé teorie interpretace ústavního práva v USA. Jak už i samotný citát z knihy napovídá – stěžejními směry jsou originalismus, zaměřující se na původní význam textu, a teorie živé/živoucí ústavy (konstitucionalismus),